

Ramor — romar

Legenda

Predolgo bi vas mudil, če bi vam hotel opisati Tilna Ramorja, sina uboge matere, ki je v življenju toliko pretrpela. Na smrtni postelji ji je moral dati besedo, da svoj čas poroma k milostni Materi na Svete Višarje in pomoli za blagor svoje roditeljice.

Ko se je sredi poletja med največjim delom odločil, da uresniči rajnici dano obljubo, je bil njegov gospodar nekam nejevoljen nanj. Zato mu da na pot le malo brenka in brašna. Pa še tisto, kar je imel kovancev, je moral gredoč deliti z upniki. Saj ti so planili vanj, češ, Tilen je danes petičen, da lahko gre na božjo pot.

»Ti sam Bog večni,« si misli, »saj ne ostane niti za vožnjo po železnici, manjka mi že šestica.«

Iz previdnosti in nekaj iz sramežljivosti kupi vozovnico samo do Beljaka. V vagonu je bilo dosti prostora. Samotarsko se stisne v kot, da se bi mu ne bilo treba odgovarjati ljudem, ako bi ga izpraševali, kam se je napravil. Ne bi jim bil rad pojasnjeval, da se je nakanil k preblaženi Devici. Morda bi se mu še smejali.

Tedajci se zaziblje železniški voz. Gotovo je vstopil velikan. Mastiti koraki se bližajo. V Ramorjev oddelek se zagozdi postaven mož, obut v okovane čevlje na kveder. Tilen takoj presodi: Nemara veleposestnik izpod Pece. Pa prav k njemu prisede novi gost. Obširen oprtnik, natlačen z dobrotami tega sveta, odloži na polico. Pa priljuden je bil neznanec, kajti čez trenutek meni nič tebi nič ogovori Tilna: »No, kam pa vi?«

Tilen Ramor mu prizna, da se vozi v Beljak.

»Tako, tako,« pravi nato sobesednik in pokima s košato brado. »Jaz pa grem na Svete Višarje,« prede naprej svojo misel in se nič ne sramuje povedati, da je božjepotnik. Zatrdno ne spada med one vihrave izletnike, ki počenjajo razne neumnosti ter se jim bolje prileže naziv: bogunapotnik.

Tedaj se še naš Korošec ojunači in pove, da je prav za prav tudi sam namenjen na Višarje h Kraljici rožnega venca.

»Tako, tako, torej tudi k Prečisti. — No, zakaj pa ste tako žalostni? Veseli bi morali biti, kadar odhajate na tako imenitno božjo pot.«

»Dro, dro,« odvrne Tilen, »vesel sem, pa še kako vesel. Toda skrbi me pekó. Z denarjem namreč ne vem kako bom izdeloval. Komaj za vlak imam. Na priboljšek pa niti misliti ne smem.«

Tačas se hrust iztegne po svoj nahrbtnik in odreže od zajetnega hleba velik reženj kruha, priloži pa še kos slanine ter pomolí zaskrbljenemu Tilnu, rekoč:

»Ná! Za prvo silo imaš. Ako bo še treba, pa koj povej. Dam ti, kolikor boš potreboval.«

Od Beljaka dalje blagi sopotnik zadremlje. Glavo je naslonil na steno, palico pa si tišči pod mogočno brado. Šele sedaj si ga Tilen utegne prav ogledati.

»Ti sveti Jožap,« ostrmi, »pa menda le ni to Kristusov rednik? Na las mu je podoben.«

»Kaj ste rekli?« se prebudi daljinar.

»O, nič posebnega. Zdi se mi, da ste utrujeni.«

Možakar nanovo zakinka.

»Ti Mati Višarska, samega svetega Jožapa si mi poslala naproti,« melje mladenič sam pri sebi svojo misel. Spotoma ga blagomili popotnik zopet pogosti. Potlej pa ga Ramor do drugega dne ni več opazil. Med zadnjo romarsko mašo pa je vrli starec nenadoma stal ob Tilnu. Proti koncu opravila mu stisne skrivnostni tujec v roke rajniš in de potihoma: »Tu imaš, da ti ne bo manjkalo za voznino proti domu.«

Da se mu zahvali za pozornost in za lepi dar, ga je Tilen čakal tik izhoda. Toda dobrotnika ni hotelo biti ven. Niti v cerkvi ga ni bilo, ko je tja pogledal. Nikoli več ga ni videl na svetu in na zemlji. Saj! Sam sveti je moral biti.

To zgodnico mi je povedal ljubezniv našinec, doma onkraj Karavank, a pozabil sem, kako se piše. Vojsna vihra ga je zanesla kdo ve kam. Njegov rojak Ramor, to vidim šele danes po več letih, nosi pa tako ime, da tudi narobe brano nekaj pomeni.

Janez Dodič

Cigan je ukanił sodnika

V mestu je živel strog sodnik, ki se je rad dal podkupiti. To je izvedel siromašen kmet, ki je moral pred tega sodnika. Ničesar ni imel, s čimer bi ga podkupil. Denarja pa sodnik ni maral. Kmetič je izvedel, da je sodnik velik prijatelj ptičev. Zato je nekaj dni pred odhodom na sodnijo stikal po sedemdeset sosedovnjaku.

Iskal je ptičja gnezda. Našel je lepo in polno kosovo gnezdo. Trije negodni mladiči so odpirali v njem lačne kljunčke. Vzel je gnezdo in mladiče. To je nesel sodniku. Potožil mu je svojo revščino in mu ponudil gnezdo mladih kosov.

Sodnik je bil s tem darom sprva nezadovoljen, ko si je pa drobne kose od bliže ogledal, se je prijazno nasmehnil. Dobro je vedel, kako težko je zrediti mlade kose, zato je dejal kmetiču:

»Prav — kosi so sedaj moji, vendar jih ti odnesi domov, hrani jih, in ko bodo zrastle in peli, mi jih prinesi; medtem pa pridi vsak teden k meni, ali pa pošlji koga drugega, da bom vedel, kako kosi napredujejo. Pomni pa, tisti, ki mi bo prvi sporočil, da so kosi poginili, bo prejel pet in dvajset krepkih udarcev. Si razumel?«

Kmetič je prikimal v znak, da razume stroge sodnikove besede.

»Pojdi!« je ukazal sodnik in se zadovoljno nasmehnil.

Kmetič je naglo odšel domov in povedal sosedom, da mu je sodnik obljubil pet in dvajset krepkih udarcev, če mu bodo kosi poginili.

Nežno je ravnal kmetič z mladimi kosi, jim stregel, kolikor je vedel in znal, a so mu kljub temu poginili.

»Kako naj si pomagam, kako se izmuznem pred udarci?« je tarnal ubogi kmetič.

V hudi stiski je poprosil vse svoje sosede, naj bi kdo namesto njega sporočil sodniku žalostno novice. Nihče ni maral namesto njega prejeti obljubljenih batin, vsakdo se je bal za svojo kožo...

Slučajno je kmetič srečal cigana in mu potožil svojo nesrečo. Ko je cigan slišal kmetovo tarnanje, je bil takoj pripravljen stopiti pred sodnika in mu sporočiti pogin mladih kosov. Za uslugo pa je zahteval zlatnik. Kmet mu je rade volje obljubil zlatnik, misleč, da bo cigan namesto njega prejel obljubljene batine. Cigan je šel pred strogega sodnika.

»Dobro jutro, gospod sodnik!« ga je pozdravil in se zvitro smehljaj.